

Banke pomagajo nadškofiji

Verske nepremičnine ne gredo v promet. To je pripomoglo k prestrukturiranju kreditov mariborske Cerkve pri več bankah, tri so podružnice avstrijskih. Odplačevanje glavnice miruje, izvršbe so odložene

VANESSA ČOKL

"Dogovor je v teku," začasni upravitelj mariborske nadškofije, celjski škof Stanislav Lipovšek, za Večer pravi na prvi konkretni premik v reševanju bankrotirane mariborske nadškofije po finančnem "velikem puku" leta 2011. Soglasni sklep odgovornih v nadškofiji da je, tako Lipovšek, da se še nič ne pove. Uradni odgovor nadškofije, ki je že več kot poldrugo leto brez nadškofa, je: "Postopek pogajanj in dogovarjanj o reguliranju medsebojnih dolžniško-upniških razmerij med Nadškofijo Maribor in vsemi njenimi upniki je sicer v sklepnih fazah, vendar še ni popolnoma zaključen. Za začetek veljavnosti kakršnihkoli morebitnih dogovorov morajo biti izvedeni še nekateri koraki." Toliko mariborska Cerkev o "želeni končni rešitvi". Banke molčijo.

No, po Večerovih informacijah je dogovor, ki ga škof ne zanika, dosežen. Banke upnice - osem jih je, štiri so večje: avstrijske Sparkasse, Raiffeisen, BKS Bank plus Unicredit - nadškofiji oziroma njenemu v stečaj poslanemu Gospodarstvu Rast reprogramirajo, kakor je poročal Dnevnik, za okrog 26 milijonov evrov kreditov. To, pravijo Večerovi viri, pomeni: odlog plačevanja glavnice za pet let. V formulo reševanja je všteto upanje, da bo kaj od (zastavljene) premoženja nadškofije

le prodano in bodo banke na ta način kaj poplačane. Do zdaj ni bila uspešna nobena dražba.

Stolnica in Vrbanska nista zastavljeni

Župnije niso iste pravne osebe kot nadškofija. Po naših informacijah mariborske stolnice ni med zastavljenimi nepremičninami nadškofije. Prav tako ne šolskega kompleksa Vrbanska, kjer je v Zavodu Antona Martina Slomška pod Kalvarijo med drugim škofijska gimnazija. Vrbansko rešuje, da je bila v denacionalizaciji pozno od države vrnjena nadškofiji. Pod hipoteko so po dostopnih podatkih v denacionalizaciji nadškofiji vrnjeni dvorec Betnava pa Andreanum/Teološka fakulteta v Slovenski ulici v Mariboru, samostan Studenice, Vinska klet Slovenska Bistrica. Dogovor z bankami je korak v to, da se nepremičnine, ki jih Cerkev ima, da deluje, da imajo verniki kam priti, ne (raz)prodajo na vrat na nos. In da odpadejo izvršbe.

Sparkasse zastopa vse banke v poskusu, da rešijo, kar se rešiti da. Svojega denarja in nadškofijskega imetja, ki ga ne morejo prodati, ker ni interesentov. Kredite mariborski nadškofiji prestrukturirajo, da bi enkrat nazaj dobile vsaj kaj dolga. Da bi nadškofijo poslale v nepovratni stečaj, ni in-

teres bank, pravijo Večerovi viri, ker banke ne znajo upravljati nepremičnin. Nimajo kaj početi z nepremičninami. Toliko manj s cerkvenimi, ki so, kakor radi rečejo na cerkveni strani, uporabne samo, ko so v funkciji vere.

Graške pomoči še niso odpisali

Če gre reprogramiranje, podaljšanje bančnih kreditov po dogovorjeni poti, slej ko prej odpade tudi, da bi graška škofija pomagala mariborski. Čeprav v krogu bank upnic tega še niso odpisali. Ko se je zadnje leto in pol čakalo, ali bo kak premik z bankami, se je omenjalo tudi avstrijsko pomoč, kljub temu da se ve, da Sveti sedež ne preferira, da bi ena škofija reševala drugo, nazadnje bi bili pa obe v težavah. Brez soglasja Vatikan na karkoli iz Gradca odpade.

"To je vse v igri. Najti kupce in poskušati prodati," je jeseni 2013 rekel začasni šef nadškofije škof Lipovšek. Avstrijci bi po tem scenariju, če bi vse druge rešitve odpadle, kupili kakšno nepremičnino nadškofije, da bi mariborski Cerkvi ostali objekti, nujni, da pastoralno deluje. Omenjalo se je sedež nadškofije na Slomškovem trgu pa Alojzijevo cerkev na Koroški cesti ali Andreanum. A ta možnost ni bila nikoli pravno resna, vedo povedati krogi blizu papeža Frančiška. Prav tako je Sveti sedež v istem času zanimal domnevno 40-milijonsko pomoč bankrotirani mariborski nadškofiji. To bi bilo kar tri četrt letnega vatikanskega kriznega proračuna.

Da bi nadškofijo poslale v nepovratni stečaj, ni interes bank

Na zatožni klopi doslej le Krašovec

Sredi januarja se je na celjskem sodišču začelo ponovno sojenje **Mirku Krašovcu**, nekdanjemu ekonomu mariborske nadškofije. Obtožen je napeljevanja h goljufiji nekdanje direktorice mariborske Betnave **Dragice Marinič** in nekdanjega šefa investicij v družbi Betnava **Antona Ekarta** na škodo evropskih sredstev v višini 1,77 milijona evrov. Krašovec je bil decembra 2013 obsojen na dve leti zapora zaradi napeljevanja Ekarta, oproščen pa očitkov v delu obtožnice, ki je govorila o napeljevanju Mariničeve. Celjsko višje sodišče je potem oktobra 2014 po uradni dolžnosti razveljavilo obsodilno sodbo in odredilo novo sojenje. Tožilec vztraja pri očitku, da je skupaj z nekaterimi osebami, ki so bile medtem že obsojene (gre za **Hildo Tovšak**, nekdanjo prvo damo Vegrada, **Antona Ekarta**, **Dragico Marinič** in **Karla Bogatina**, Vegradovega nadzornika na gradbišču), sodeloval pri nezakonitem pridobivanju evropskih sredstev za obnovo dvorca Betnava mariborske nadškofije. Nezakonito pridobljeni denar je mariborska nadškofija medtem že vrnila v proračun. Krašovec krivdo zanika in vztraja, da od 10. septembra 2009 do propada Vegrada pri obnovi dvorca Betnava mariborske nadškofije ni imel nobene besede, saj je vodenje obnove dvorca prevzel velenjski Vegrad. O dokaznih predlog tožilstva in obrambe se bo sodnica opredelila do 20. februarja, ko je razpisala novo obravnavo.

Ni jih malo na zatožni klopi po mariborskem "svetem polomu" pričakovalo tudi padlega ljubljanskega nadškofa in metropolita **Antona Stresa**, ki je bil sredi prejšnjega desetletja v Maribor poslan na pomoč nadškofu **Francu Krambergerju** v gospodarskih zadevah, nakar je bil povišan v nadškofa pomočnika za gospodarske zadeve. Nekaj časa je vodil gospodarski svet nadškofije. A kaže, da je svojo kazen odslužil s tem, ko je bil odstavljen - s položaja ljubljanskega nadškofa in metropolita - zaradi mariborske zgodbe. Leto dni je bil odsoten iz javnosti in v tujini, zdaj je nazaj, a brez kakšne uradne funkcije v Cerkvi. V sodni preiskavi pa je prvi odstavljeni, zdaj upokojeni nadškof **Kramberger**, zaradi več kot milijona evrov domnevno protipravno pridobljene premoženjske koristi za mariborsko Cerkev, takrat škofijo. Gre za sporno (bre)prodajo delnic Mladinske knižice Založbe v letih 2003 in 2004. **(va. dr)**

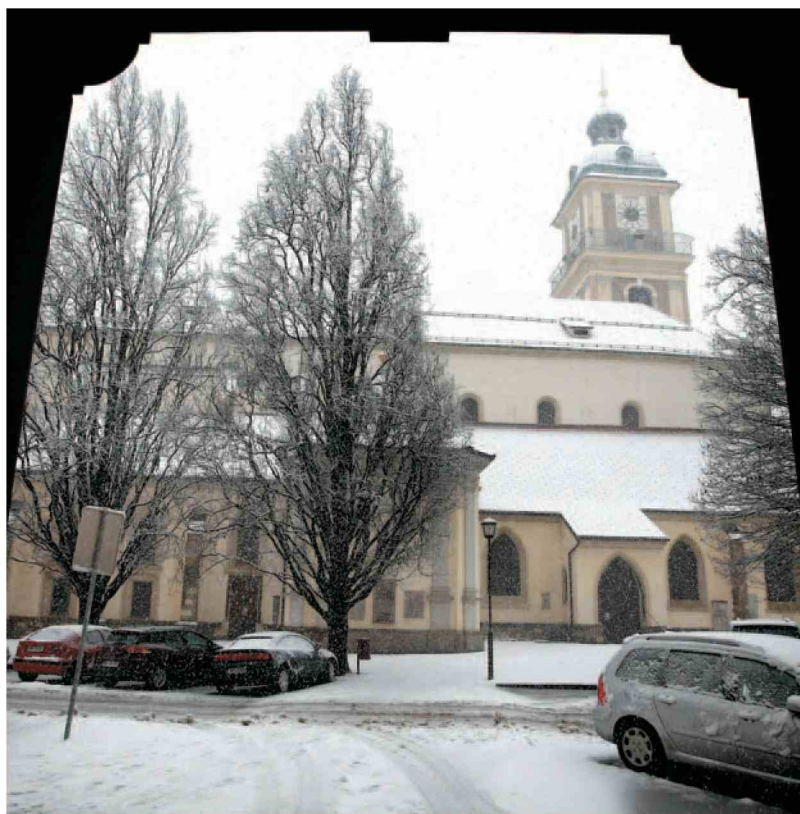
Page: 2

Reach: 108000

Country: SLOVENIA

Size: 815 cm2

3 / 3

Stolnice ni med zastavljenimi nepremičninami nadškofije. (Janko Rath)

Peto leto reševanja mariborske nadškofije

Zlom nadškofije je posledica tvegane poslovanja Zvona Ena in Zvona Dva od leta 2004 dalje, ki ga je na koncu zapečatila kriza. Zvonova je obvladovalo Gospodarstvo Rast, ključno podjetje za nadškofijske posle.

November 2010

Položaj glavnega ekonoma nadškofije zapusti **Mirko Krašovec**.

Začetek leta 2011

Zvon Ena, Zvon Dva in Gospodarstvo

Rast razglasijo insolventnost, teden dni kasneje italijanski L'Espresso razkrije, da dolgovi nadškofije znašajo skoraj 800 milijonov evrov.

Februar 2011

Odstopi mariborski nadškof **Franc Kramberger**, Cerkev zanika, da zaradi zloma nadškofije.

Do februarja 2012

Gospodarstvo rast, Zvon Ena in Zvon Dva so že v stečajju, med bankami

najbolj nasede NLB, zaradi potopa Zvonov brez vloženega denarja ostane 65.000 **malih delničarjev**. Zlom pahne v težave tudi druga, prej stabilna podjetja, npr. Helios in Cinkarno Celje.

Maj 2012

Vatikan se prvič javno oglasi. Apostolski nuncij v Sloveniji med drugim izjavi, da naj odgovorni odgovarjajo.

Julij 2013

Po intervenciji papeža Frančiška odstopita mariborski nadškof **Marjan Turnšek** in ljubljanski nadškof **Anton Stres**. V odstopni izjavi se opravičita za zlom nadškofije.

Januar 2015

Konzorcij tujih bank reprogramira 26 milijonov evrov obveznosti nadškofije, ta zastavi **nepremičnine**.